

Izhaja v Trstu vsak
= petek popoldne =
Uredništvo in upravnništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
= Telefon št. 1570 =

Delavski List

GlasiloslovenskissocialistovnaPrimorskem.

Posamezna številka
= 6 vin.
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrtileta 1.05 K. - Ino-
zemstvo več poština.

Za „Delavski List“.

Poldrugo leto je od tega, kar smo začeli, na splošno željo tržaških, goriških in istrskih sodrugov, izdajati naš „Delavski list“. Željo po tedniku, ki bi imel nalogo pečati se samo z dogodki na Primorskem, so izrazili sodrugi ponovno. Ni bilo seje, ni bilo sestanka, ni bilo konference, da niso prišli sodrugi na dan s zahtevo po novem listu. Želja je bila splošna in upravičena. Porodila se je iz potrebe vsled intenzivnega boja, ki so ga začeli proti nam na vsej črti nasprotniki naše stranke in naše velike človečanske ideje. Dolgo vrsto let bijejo tržaški slovenski delavci, v družbi z italijanskimi sotrpini, ljut boj za svoj obstanek, za zboljšanje svojih neznosnih življenjskih, socialnih in gospodarskih razmer. V tej dolgi dobi ljutega boja so naši delavci spoznali veliko važnost delavskega časopisa. Spoznali so, da je delavsko časopisje orožje neprecenljive važnosti v boju delavstva zoper svoje izkoriščevalce in tlačitelje, zoper današnji krivični kapitalistični družabni sistem, ki deli, ljudstvo v dva razreda, v razred izkoriščenih in v razred izkoriščevalcev, v razred nemaničev in v razred bogatašev v razred trpljenja in v razred veselja in vživanja. In mi smo verjeli v to spoznanje naših sodrugov. In bili smo prepričani, da navdušenje, ki je vladalo v vrstah naših sodrugov po novem delavskem listu, je izviralo — ni moglo biti drugače — samo iz tega globokega spoznanja, iz spoznanja po potrebi in o važnosti delavskega časopisa. Zato smo se tudi mi z navdušenjem poprijeli težavnega dela in smo začeli izdajati „Delavski List“.

Začetek je bil nad vse težaven. Začeli smo izdajati „Delavski List“ polni navdušenja, navdušeni od sodrugov, polni najboljših idej in velikih načrtov, v svesti si, da vršimo plemenito in nad vse potrebno delo, toda . . . s praznimi rokami. Pa je šlo poldrugo leto naprej. In šlo je boljše nego smo kedaj pričakovali. — „Delavski List“ se je našemu delavstvu priljubil. In tako naj bi bilo drugače. Saj je bil in je njegov list; saj je sad njegovega spoznanja, njegove volje in njegovega dela. Napredoval je in se širil med vse stroke slovenskega delavstva na Primorskem. In prekopnil je te meje slovenskih pokrajin in lanega z veseljem čita tudi oddaljeni slovenski trpin v Ameriki.

Toda vse to še ni dovolj. Še premalo je „Delavski List“ razširil. „Delavski List“ niše aktiven. Še se ga ne razpeča oliko, da bi ga bilo mogoče vzdržati brez podpor, brez novih žrtev. In potrebo

imamo „Delavskega Lista“. Še bolj je za nas potreben sedaj, nego takrat kadar smo ga začeli izdajati. Zato pa čutimo dolžnost, da povemo našine sodrugom žalostno resnico, da bo mogoč prenehati, ako ne bodo sodrugi vsi nopolni vse svoje sile, vse svoje moči, da ga ohranijo sebi in socialni demokraciji. To smo tudi povedali sodrugom na seji plačevalcev strankinega prispevka v soboto dne 26. m. m. Na tej seji, ki je bila častno obiskana, so se vsi navzoči izjavili enoglasno, da list mora izhajati še nadalje in obvezali so se nabrati med sebj v 3 tednih lepo svoto denarja, z upanjem, da jim bodo sledili še mnogi drugi sodrugi tako, da se zagotovi „Delavskemu Listu“ obstanek. Ampak niti to ni dovolj. Ni dovolj, da sodrugi obljubijo, treba je, da svoje obljube tudi izvrše. In izvrše v polni meri. Obljubo, ki so nam jo dali sodrugi, ko smo začeli izdajati list, so jo častno izvršili. Zato upamo, da jo bodo izvršili tudi sedaj. In morajo jo izvršiti, ako nočejo doživeti žalostnega trenutka, da bi morali z nami vred zalovati zaradi prenehanja „Delavskega Lista“. Obstanek našega lista je odvisen od trenutka. Ako bodo sodrugi v tem trenutku napravili svojo dolžnost, potem ne bomo doživeli dneva, ko bi se naši nasprotniki veselili nad penenjanjem tega delavskega časopisa. Na delo tedaj. Kakor v začetku, nas mora tudi sedaj privsem tem težavnem delu spremljati spaznanje, da je list potreben in nad vse koristen; spremljati nas mora navdušenje, tisto navdušenje, ki se porodi iz zavesti in potrebe in ki je lastno nam nesebičnim borilcem za pravico, enakost in bratstvo.

Sodrugi ne smejo nikdar pozabiti, da je „Delavski List“ glasilosocialističnega delavstva, da je tedaj odvisen od delavstva samega. Zato pa je nujno potrebno, da sodrugi nabirajo sedaj radodarne prispevke, da preskrbe listu veliko število novih naročnikov, ter da list kolportirajo med one slovenske delavce, ki se še niso zavedli svojega stanu in izkoriščanja.

Na delo tedaj za „Delavski List“.

Darovi za „Delavski List“
od zadnjega izkaza do danes so sledeči.

Nabiralne pole.

Vaupotič. Pola št. 76. Kaučič Paul 2 kroni. Skabar in Kenič vin. 50, Serny Mase 40, Kaučič Paul 30, Kozman I., Pirman F., Kocijančič J., Brenic, Igljč F., Končnik F., Krašna A., Božič V., Marusič, Marus, Vilfan J., Turk A., Mihevc, Pahor A., Pahor F. po 20. Jernejčič L. 30, Bara, N. N., N. N., po 10. Najdeno pri Krašni

10, Kleidemj 40, Junker 20, ne dobi lista 40, Sega J. 40, Sinkule 20, Puklavž 20, Slamivik 20, Umek 20.

Vanpotič. Pola št. 77. Nabralo v gostilni Anton Šenka v Barkovljah: Josip Urbnič, ker ni hotel priti do družbe vin. 20, ker so se mu razsule Ciril-Metodove žigice 30, ker ni hotel priti k mizi 50, ker ni maral plesati 40, ker ni prišla žena po vino 20, za enega novega člana 20, v spomin petega krsta od sodruga 20, v isti namen Pangos 30, enako J. Počkaj 20, enako Znideršič 30, ker je plesal z Marijo Pangos 40, ker ni hotel k mizi Lovkovič 40, ker je plsal s sinom Karl Pangos 1 krono, ker »sposo« ni hotel plesati vin. 20, ker se je A. Ščuka naročil na »D. L.« Znideršič 50. Skupaj kron 5'30.

Vanpotič. Pola št. 78. Marica vin. 30, Ožanič 20, Šardoš J. 10. Josefa Margon 40 Skupaj kron 1.

Vgostilni International. Pola št. 79. Zlobec kron 1, Tarlin vin. 40, Igljč 20, Stojčič 20, Igljč 10, Pirman 10, Šarker 10, Šraka 40, Soriel A. 10, Zigon 10, Škerjanc 20, Gosler 20, Kogoj 10, Član Srake 10, Jernejčič F. 20, Leopolda Jernejčič 40, Jernejčič A. 30, Gospodični Terrelli kroni 2, Matulič vin. 60, Tičer 20. Skupaj kron 7.

Becker. Pola št. 80. Becker kron 1, R. Brumlik 2, G. Wallich 1, K. P. S. vin. 50, Maier 40, Dopler 50, Org. Deutschsprechen der Socialdemokraten in Triest kron 4'60. Skupaj kron 10.

Alojz Zlobec. Pola št. 83. E. Zeniramon kron 1, Val. Pittoni 1, R. Piazza 1, Podobnik 2, Lacko vin. 6 Štoka 20, Perkovič 40, Cirilica 20, A. C. 20, L. Z. 20, Jančevski 20, Giusto 10, N. N. 10, Tugar 20, Hortiš 20, Haljanič 10, Florijan 20, Kogoj 40, Stres 20, Valentinčič 40, Cesare Oliva 20, Richetti 26, Benedetti 60 + 30, Giraldi 20, Vascotto 30, Violini 50, Degrassi 50, Frate 20, Škerk 20, Benedetti G. 40, Gerbič 40, Delise 40, Srditanovič 60, Stok 60, Braiko 40, Tavcer 30, Ninin kron 1, Misetich 1, Muesan F. 1, Russian 1. Skupaj kron 18'06.

Kreševič. Pola št. 84. Mahorčič vin. 20, Bizjak 10, Benedetti 20, Mondo 10, med delavci Lloydovega konsorsija kron 4, Fornič 1, Vouk 1, N. N. 1'28. Skupaj kron 7'84.

Šešek F. Pola št. 85. Sešek 20, Reven 30, Gemiš 30, Stojkovič 20, Mozetič 20, Nečitljiv 10, Benčina 20, Serpo 10, Falk 50, Dr. Šolar kron 1, Mritsch vin. 20, Gorjanc 20, Skabar 20, Benc 20, Kline 20, Zura 20, Skarupka 20, Resič 20, Mislej 40, Zrukolj 20, Žvegljč 10, Cerocchi 40, Gergluč 20, Ranna kron 1. Skupaj kron 7.

Proti zatonu nagibujoče se solnce je spuščalo svoje milobne majnikove žarke na strehe navršinske vasi. Srečnih prebivalcev, so zapuščali domove hiteč v bližne osmice v katerih se je razpravljal o dopoldanskem dogodku, na vse mogoče načine. — Močno so začeli odmevati glasovi iz I. n. Jeremijeve gostilne. Čulo se je živahno razgovarjanje in samohvalni govori, tiče se dneva kateri je dal priliko vprizoriti častno in veselo gostijo. Omizje se je pri kozarcih vinca rujnega pristrčno razgovarjalo. Navzoči so bili razun navršinskih liberalno-klerikalnih faktorjev, še sledeči prej omenjeni dušebrižci:

Gosp. Mangello Largo iz Navršine (capo tavolla):

g. Italijan iz križevskega holma, mlad velik in rejen dušebrižec, radi njegove pobožnosti daleč na okolo poznan;

g. Sestrina iz Šent Lapoja, mož čegar periferija je presegala vse estale, nadalje g. Stožir prijazen dušebrižnik iz Previna.

Napitnice pri enakih gostijah nikdar ne izostajajo. Pili in jedli so vsi gospodje na slavo podzemskih prebivalcev navršinske občine. Po gostiji se je vesela družba stiskaje si pristrčno roke, razšla, a ostalo je pa še dosti pijače in jedi, katero so pa sklenili občinski starišini naslednji dan

Kreševič Miha. Pola št. 94. Malecsa 20, Turko 20, Brajkovič 10, Manfioli 10, Žagar 20, Zoter 20, Šerl 20, Ferluga 20, Štok A. 50, Pohar 20, Vidmar 20, Škerl 40, Škerl G. 50, Ferga 20, Sancin 50, Zonta 40, Bizijak 50, Wüncker 50, Kape-tič 10, Počka 1. Skupaj kron 6.

Kreševič M. Pola št. 96. Cerini kron 1, Hladnik vin. 20, Čevna 40, Nadališček 40, Bazanič 20, Hvala 50, Malschnig 40, Hrušvar 40, Kropis 30, Jaklič 10, N. N. 40, Cipel 40, V. B. 10, G. 10, Sekan 40, Kosec 60, Basela 20, Fantini 20, Sando 20, Bregantič 40, Gurginjol 10, Sosič J. 20, Kovac kron 1, Zulijan vin. 20, Sbirsa 20, Švara 20, N. N. 10, N. N. 20, N. N. 30, Bakič 15, J. Fragiaccamo kron 1, N. N. vin. 20, N. N. 20, D. E. 20, A. Fragiaccamo 20, P. T. 10, N. N. 20, S. Š. 20, en ognjegasec 40, Suša 10, Petri 40, Rossi 40, Zafred 10, Perharc 50, Dusič 30, Furlan 20, Germek 20. Skupaj kron 14'35.

Zlobec Al. Pola št. 98. Alojz Maluša vin. 40, Corrado 40, Maraspin 10, Pacor 20, Žerjav 40, med prijatelji 60, Sparožič 40, Kvajat 10, Suban 10, Bonazza 40, Zollija 40, Kastelic 20, Sisa 20, Verginela 20, R. J. 40, J. 10, J. 10, Regent Jakob 20, Rabusin 20, N. N. 20, Kariš 10, Furlan A. 40, Batič 40, Blaženič 40, Škedenj 10, Jamšek 20, Meninič 4, Kavalič 40. Skupaj kron 7'54.

Kožman. Pola št. 87. Pačnik Fran kron 1, Bizijak Karl 1'20, Caharija Josip 1, Zigon Štefan 40. Skupaj kron 3'60.

Mešecni prispevki.

Želez. org. III. skup. Trst, 2 meseca K	20.—
N. N. 3 mesece	15.—
Iv. Regent 3 mesece	15.—
Dr. Šolar 6 mesecev	6.—
Mirt Martin 1 mesec	6.—
Želez. v Nabrežini 2 meseca	5.30
Leskovec v Pulju 12 mesecev	12.—
Pekovska organ. Trst 1 mesec	5.—
Pol. organ v Skriljah 1 mesec	5.—
Vrčon Anton 1 mesec	5.—
Kermolj Vinko 4 mesece	8.—
Škerjanc Ivan 4 mesece	8.—
Jernejčič Anton 2 meseca	4.—
Srdar Ivan 3 mesece	2.—
Ferri Andrej 4 mesece	4.—
Jerše Ivan 3 mesece	3.20
Primčič Fran 5 mesecev	2.—
Novak August 2 meseca	2.—
Križman Josip 2 meseca	2.—
Šnejder Anton 2 meseca	2.—
Zura 2 meseca	2.—
Hafner Filip 1 mesec	1.—
Vatovec Fran 1 mesec	1.—
Lašjak Anton 1 mesec	1.—
Igljč Fran 1 mesec	1.—

Skupaj kron 138.50

Utrinki iz Navršine

resnična dogodbica.

Spisal ZVONIMIR Z.

(Dalje).

Iz gostilne S. Jeremije je puhtel pod nos vonj raznovrstnih, še na pol surovih jedil, a v kuhinji si videl na velikanskem gromne, zvonovom podobne lonce in kose, v katerih se je kuhalo, cvrlo in pražilo. S posebno hitrostjo so capljale žene in brhka dekleta okrog štedilnika, mešaje v loncih, prevračaje kose mesa po kozicah in sekaje raznovrstne prikuhe.

Te reve so bile na tak način preobložene z dela, da nisi utegnil nom eventualno vprašanje ne odgovora od njih dobiti, kajti zasmoditi se ni smelo nič. Kot potnik sem misli, da je prišel kak zaljubljen grabež, da odpelje iz hiše očeta Jeremije lepo hčerko Jazminjo.

In zopet so zadoneli zvonovi navršinske cerkve in naznanili konec službe božje. Truma vernikov se je vsula iz cerkve in čakala pred cerkvijo na velepomembno procesijo, ki se je imela vršiti.

Prikazal se je veličasten prizor. Bandere in druga cerkvena orodja so nosilci dvignili kvišku ob spremstvu štirih dušebrižcev. Počasi in veličastno se je pomikal

sprevod proti navršinskemu mirodvoru, na katerega pročelju (portalu) je z debelimi črkami zapisano „Kdor umrje še živi!“

Vnovič so se oglasili zvonovi, opominjajoč vernike pri sprevodu na izvanredni dogodljaj, na čin pijetete, na dogodljaj kateri se ne ponavlja vsako desetletje ampak v presledkih daljših dob. Blagoslovilo se je namreč podaljšan kos navršinskega mirodvora, novega kraja žalosti, čegar košček bode vsakemu deležen. Med blagoslovom se je pelo različne psalme in nabožne pesmi. Po precej dolgi proceduri, se je ta resen akt pijetete končal. Sprevod se je vršil v najboljšem redu, razun malenkostnega razburjenja množice vernikov, vsled boleznega vsklika neke žene, katerej je slučajno nek nemirnež stopil na kurje oko.

Z uklonjenimi glavami so se verniki potem vrnili iz mesta žalosti na svoje domove, da zavžijejo bomo kosilce. Zapustili so prostor mrtvih tudi oni štirje dušebrižci, a ko so dospeli na navršinski trg, krenili so naravnost v gostilno S. Jeremije. Za njimi množica navršinskih starišinarjev.

In zopet je postal trg navršinski pust in prazen. Tako je motilo le monotono ropotanje prihajajočega vlaka; mislil si dase je narava udala spancu ako ne bi v presledkih zapihljal lahen vetrič in pomajal vrhove navršinskega drevoreda.

popolnoma pod streho života spraviti. — Uničili so drugi dan vse do kosti, a ostale kosti so sklenili sladkorni rafineriji v Dragljano pod ugodnimi pogoji v korist občinski blagajni, prodati.

Še oni večer si čul zamolklo petje katero je prihajalo od srca in duše iz nekega dvorišča in razločil si popolnoma tekst vesele pesmi:

«ah kak je lušno blu
da je kar iz ust kapalu».

Tretji večer po omenjeni gostiji, so se zbrali pod košatimi kostanji Mužljav Franjo, Brentov Tone, Jeremijev Tine ter zabavljali proti upravi navršinske občine, katera je dovolila na stroške navršinskih občanov prirediti gostijo v proslavo blagoslovljenja krtove dežele znesek 150 kron. Zabavljivo govorjenje, celo grožnje se je čulo iz ust zbranih pod kostanji, ko se je dognalo, da ni zadostovala svota 150 kron za gostijo, temuč lačni želodeci so zahtevali žrtev zneska 307 kron in sicer na račun srečnih navršinskih prebivalcev in občanarjev.

Kritike niso seveda izostale na račun občinskih upraviteljev. Pozno v noč se je čulo Brentovega Toneta po klancu proti domu korakati iz katerega srca, se je izvila veleizdajska tužna pesem:

Što čutiš navršinec tužni.

Razni prispevki.

Rajmund Skabar	K 40.—
Čisti dobiček cvetličnega plesa v Nabrežini	28.29
Vaupotič nabral na komerzu v Ljubljani	11.—
Premk J.	10.—
Vaupotič nabral v gostilni Petrič v Ljubljani	5.—
Dr. Šolar, ker je zgubil stavo s Kopačem	5.—
Nabralo v zadružni gostilni	2.02
Pamukovič - Prosek	2.—
Rybačeva sodruga v Nabrežini	1.80
Mlinar Ivan - Ljubljana	1.—
Čobal Miha - Zagorje	1.—
Falk	1.—
Čermelj, ker je napisal Jernejčič A. prošnjo, zastoj	1.—
Dajčič - Pulj	1.—
Kiršner, ker ni več predsednik	1.—
Mekinda, ker je postal fanatičen	—80
Caharija v Nabrežini, ker je sam plesal „špic“ polko	—66
Perhaj Josip	—50
P. T.	—50
Caharija Julijno - Nabrežina	—40
Pertot A. Nabrežina, ker je bilo vino pri Grudnu po 80 vin.	—40
Znidarski Fridrih	—35
Saksida A.	—30
Rybačeva sodruga na Kontovelju	—30
Tavčer L.	—30
Socialistična buržoazija v zadružni gostilni	—24
Dobiček pri igri domino	—22
Vatovec F.	—22
Čermelj	—20
Vrabec D. ker je kupil Škrata	—20
Končnik F.	—20
N. N.	—10

Skupaj K 117.—

Mesečni prispevki » 138.50

Nabiralne pole » 91.49

Skupaj K 346.99

(Dalje prih).

Skrajšanje delavnega časa.

Ena najpoglavitejših zahtev strokovno organiziranega delavstva je, skrajšanje delavnega časa. Delavstvo je spoznalo, da pri dolgem delavnem času, plača ne raste, da ne raste v razmerju dela ter da gospodarji delavce slepe, kadar pravijo, da ima pri dolgem delavnem času delavstvo dobiček, ker je z njim združen dobiček, boljša plača. Kdor ima v socialno-političnem oziru pa le količjak znanja, ta mora priznati da posledice kratkega delavnega časa so risoke, posledice dolgega delavnega časa so pa nizke meze. V boju za skrajšanje delavnega časa, so si priborili delavci tudi boljše plače. Kjer se delavci niso znali postaviti po robu dolgemu delavnemu času, so ostale tudi meze nizke. Na Angleskem, v Zedinjenih državah in v Avstraliji, kjer je delavni čas razmeroma krajši nego pri nas, so delavci navajeni na boljše življenje. Obratno je pa delavci na Ruskem in v Turčiji, kjer je v veljavi dolgi delavni čas, zadovoljen s skromnim življenjem. Na Angleskem, v Ameriki in v Avstraliji, imajo delavci pri kratkem delavnem času najvišje plače; v Turčiji in na Ruskem pa je delavci pri najdaljšem delavnem času, najslabše plačani.

Delavec, ki dela po 11, 12 ali še več ur na dan, je po delu naravno ves izmučen. Ako se zračuna še pot na delo in domov, mu ostane še komaj dosti časa za spanje, Ako pa vkrade čas spanju in se poda na kako zabavo, tedaj to že ni več življenje. Kupite takemu delavcu listek za gledišče, na najboljši koncert, on ne bo imel pri koncertu onega finega umetniškega vžitka. Truden in premagan od zaspanca, bo omagal ter zaspal v sredi krasote in lepote življenja.

Izmučenemu delavcu so tuji vsi višji užitki. Najboljše muzikalične skladbe, najlepši spisi in pesniški umotvori so mu neznan. Za njega so se zastoj trudili vsi veliki umetniki v preteklosti in sedanjosti. Njega, tudi lepa narava ne more več osrečiti. On čuti samo velikansko potrebo počitka. Delavec, ki dolgo ur na dan dela, si bo izbral, ako mu sploh ostane kaj časa na razpolago, kvartanje in popivanje. Ako se bo spravil k čitanju, bo čital umazane razbojniške romane ali indijanske pravljice.

Zahteva po skrajšanju delavnega časa ni zahteva zaspanec in lenuhov, marveč zahteva onih, ki hočejo, da bo delavec deležen vseh višjih zakladov človeške kulture. Kdor se stavi v službo kulturi, on pomaga duševno vzbuditi delavne mase,

on naredi veliko več za povzdigo naroda kakor tisti, ki zapiše v testament kako svoto za kako narodno društvo. Prizadevanje po skrajšanju delavnega časa je delo za najvzvišenejši interes človestva.

Toda skrajšanje delavnega časa ni potrebno samo iz npravnega in etičnega marveč tudi in še veliko bolj iz gospodarskega stališča. Pri nas v Avstriji se pripoveduje, da je skrajšanje delavnega časa škodljivo, ker bi pri tem trpela domača industrija pred tujo konkurenco. Ta argument je seveda piškav. Znano nam je namreč, da je delavni čas kratak v industrijno najbolj razvitih krajih. Tako je avstrijska industrija doživela, da je bila iz mnogih krajev izpodrinjena, kljub temu, da delajo delavci na nemškem manj ur na dan nego pri nas v blaženi Avstriji. In Rusija in Turčija, z naj daljšim delavnim časom niste v stanu konkurirati z nemško in angleško industrijo. Mogočna ameriška železna industrija, kjer obstoji veliko krajši delavni čas nego na Ruskem, oskrbuje zaloga s železom sibirsko in kitajsko železnico. In sploh bi lahko še več dokazali, da so na svetovnem trgu dosegle največje vspehe one države koder se je delavni čas skrajšal in so se delavcem plače zvišale — seveda vsled mogočnih bojov strokovnih organizacij. S tem je tedaj dokazano, da kratak delavni čas in dobra delavčeva plača ne ovira razvoja industriji. Obratno. Skrajšanje delavnega časa omogočuje višje izrabljanje moderne tehnike, boljših strojev in bolj prevdarno organizacijo in disciplino tovarniških podjetij. Skrajšani delavnik poveča intenzivnost delavne moči dočim pa dolgi delavni čas slabša intenzivnost delavne moči.

Angleški delavec dela malo časa na dan in je najboljši plačan delavec na svetu. Toda angleški delavec je ob enem tudi najboljši delavec na svetu. On lahko konkurira tako v kvantitativno in kvalitativno z vsemi delavci celega sveta. Angleški delavec je ponosen na svoje delo, ki roma po svetu. Tudi avstrijska industrija ne bo trpela, ako se uvede skrajšanje delavnega časa v vseh onih podjetjih koder se ne prenehoma dela.

Soc. dem. parlamentarna zveza, je v parlamentu vložila predlog da se skrajša delavnik na 8 ur na dan. Predlog je prepričevalno utemeljen. Poleg tega se tudi zahteva varstvo koalicijskega zakona. V predlogu se dokazuje, da je v Avstriji nad 10.000 delavcev brezposla samo zato ker je drugih 10.000 delavcev, ki veliko predolgo delajo. Dalje je še veliko delavskih kategorij, za katere ni zakonitega varstva. To neenakost se mora odpraviti.

Načrt zakona, ki so ga vložili naši poslanci, zahteva za sedaj, da se uvede 10 ur delavni čas, ki na francoskem že obstoji in ki pride v veljavo tudi na Nemskem s pričetkom prihodnjega leta. Ta zakon bo v korist onemu delavstvu, ki je še izven naših strokovnih organizacij.

Nadalje se zahteva, da naj bo od 1. januarja 1903 pa do konca 1915 leta, najdaljši delavni čas 9 ur na dan. Tudi ta določba ni nič posebnega za one industrije in obrte katerih delavstvo je organizirano in ki si je znalo potom teh svojih organizacij skrajšati delavni čas.

Od 1. januarja 1916 naprej pa delavni čas ne sme trajati več nego 8 ur na dan. S tem so vsi obziri tehničnega akomodiranja upoštevani.

Doslej je za skrajšanje delavnega časa nastopala samo socialno-demokratska stranka. Nacionalci, klerikalci, agrarci in radikali vseh narodov in vseh konfesij in »drugi delavski prijatelji« so zagrizeni nasprotniki vsakemu skrajšanju delavnega časa, bodisi da se ta uvede zakonitim putem, ali potom strokovnih organizacij.

Zato je pa tembolj potreben političen ali strokovno združen boj, ker se gre zato, da se napravi pot zaupeljavo 8 urnega delavnika.

Sk.

Tudi pri nas.

Na tem svetu, se dogajajo stvari, ki jih človek, kljub dobri volji, ne more razumeti. Mi smo prepričani, da mnogim italijanskim delavcem, ki so pri državnozborskih volitvah glasovali za socialistične kandidate, ni bilo všeč, da je naša stranka kandidirala pri sedanjih volitvah v Trstu v IV. mestnem razredu, dva slovenska socialista. Zato so ti delavci glasovali sedaj ali za kandidate ital. nacionalistične stranke, ali z belimi (praznimi) glasovnicami, ali pa sploh niso šli voliti. To je razumljivo.

Ti delavci niso bili nikdar socialni-demokratje. Pri državnozborskih volitvah niso glasovali za naše kandidate zato, ker so bili socialistični, marveč zato, ker so bili kandidatje stranke, ki v Trstu poleg tega, da je socialistična, je tudi edina resna opozicijska stranka. Italijanski sodrugi, so imeli v svojih vrstah nekoliko takih, ki tudi niso bili zadovoljni, da je pri teh volitvah kandidirala naša stranka v mestu dva slovenska socialista. Pa ne morda, da so nosprotovali temu iz taktičnih ozir, marveč principijelno so bili nasprotni, da se je v mestu, ki je italijansko (?), kandidiralo dva slovenska socialista. Kako se da to opravičiti? Na čisto enostaven način in iz čisto enostavnih razlogov. Te osebe niso nikdar niti skušale otestiti se narodnega predsodka; nikdar niso skušale se živeti v mednarodni ideji. Zakaj ne? Zato ne, ker niso prišli k nam zato, ker so bili socialisti, marveč zato, ker so bili opozicionaleci. Takoj pa, ko je naša stranka povedala jasno in odločno, da hoče biti najprej in pred vsem socialno-demokratska, so se spomnili, da oni niso socialni-demokratje, in so odšli. In to je bilo pametno. V naši stranki mora vladati jasnost in če tudi je in mora biti naša stranka v opoziciji proti vladajoči kamori, ne sme nikdar pozabiti svojih načel in ciljev, katerim mora posvetiti glavno skrb. Raje zgubiti vse elemente, ki smo jih imeli v naših vrstah zato, ker smo bili in smo edina resna opozicija, nego zatajiti svoja načela, nego zgubiti socialne demokrate.

Sedaj pa ni nekaterim našim sodrugom všeč, da pri ožjih volitvah nismo glasovali za slovenske narodne kandidate. Ti sodrugi pripovedujejo, da bi bili morali mi glasovati pri ožjih volitvah morali glasovati za slovenske narodne kandidate, kjer so bili ti v ožji volitvi z ital. nacionalci zato, da bi se bilo pomnožilo število opozicijskih poslancev. In stavimo glavo, da nobenemu teh sodrugov ni padlo na misel, da bi se jezili nad slovenskimi narodnjaki, ker niso glasovali že pri prvih volitvah, če že ne za vse, pa vsaj za dva slovenska socialistična kandidata. Tudi na ta način bi se bilo pomnožilo število opozicijskih poslancev in afirmacija slov. narodnjakov ne bi bila zgubila ničesar. Ampak tudi tu velja, da opozicija in naš cilj se ne soglašata. Ako smo hoteli ostati napram Italijanom najprej in pred vsem socialni demokratje, moramo ostati taki tudi napram Slovincem. Slovenskim sodrugom ne bi bilo všeč, da bi bili mi napravili pri ožjih volitvah kompromis z italijanskimi nacionalci. Ravno tako pa ne bi bilo všeč, italijanskim sodrugom, da bi bili mi napravili pri ožjih volitvah kompromis s slavenskimi nacionalci. Mi nimamo nobenega povoda smatrati slovensko narodno stranko boljšo nego je italijanska nacionala. Italijanski sodrugi pa imajo še manj povoda.

Zato pozivljamo vse te sodruge, da mesto okoli po kavarnah in gostilnah, izrazijo svoje mnenje v „Del. Listu“, ki jim je zato tudi na razpolago. Tedaj pričakujemo.

Tržaške volitve.

V sredo dne 30. m. m. je izvolila tudi tržaška trgovsko-obrtna zbornina svoje 4 zastopnike v mestni svet. Navzočih volilcev je bilo 36, dva nista bila navzoča. Glasovalo je vseh 36, in vseh 36 je bilo tudi veljavnih. Izvoljeni so bili:

Peter baron Morpurgo,	36 glasov.
Klodvig vitez Budinich,	36 »
Fridrih Budinich,	36 »
Epaminonda Czorzy,	34 »

Od teh štirih so trije ital. nacionalci in eden, Budinich, je ital. nacionalni konservativce. Sedaj je izvoljenih vseh 80 poslancev. 54 je bilo izvoljenih v 4 mestnih volilnih razredih, 12 v okoličanskih in 4 od trgovsko obrtne zbornice. Po strankah se dele:

57 je italijanskih nacionalcev;
12 je slovenskih narodnjakov;
10 socialnih demokratov;
1 ital. nacionalni konservativce.

Novih zastopnikov je 52. Drugi so sedeli že v prejšnjih občinskih svetih. Sedaj bomo videli, kaj bo zmožna narediti ta nova mestna zbornica za ljudstvo. Nam seveda za sedaj ne preostane nič drugega. Po delu bomo tudi sodili.

Zahtevajte po vseh kavarnah in gostilnah Delavski List

Domače stvari.

Vabilo na novo naročbo

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina, da jo zopet obnovijo.

„DELA VSKI LIST“

izhaja enkrat na teden ter velja

za celo leto . . . K. 4.20

za pol leta . . . „ 2.10

za četrt leta . . . „ 1.05

Inozemstvo več poštnina.

Ob enem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo

„Delavskega Lista“.

Sodrugi iz mesta in okolice so vabljeni na važno zborovanje vseh plačevalcev strankinega davka, ki bo v nedeljo dne 4. t. m. ob 10 uri zjutraj v Delavskem domu ulica Boschetto 5. II. nad. s sledečim dnevnim redom:

1. Delavsko časopisje;

2. Organizacija in agitacija.

Zborovanje je zelo važno in mi pričakujemo, da se tega zborovanja udeležijo vsi, katerim je ležeče na tem, da se naše delavsko časopisje razširi med vse stroke slovenskega delavstva ter da se prične takoj resno in temeljito organizacijo in agitacijo v mestu in okolici, da priborimo naši stranki moč in vpliv, ter da bo lahko vršiti veliko delo v prid zanemarjenega slovenskega delavstva.

Našim cenjenim naročnikom,

katerim je naročnina potekla kocem junija ali pa že prej, smo priložili poštne nakaznice, ter jih prosimo, da naročnino zopet obnovijo. Tudi naše cenjene zaupnike in kolporterje prosimo, da redno odračunajo. Ako bi bili vsi naročniki in kolporterji pravočasno naredili napram našemu upravništvu svojo dolžnost, bi se „Delavski List“ danes ne nahajal v tako slabih razmerah.

Naši nasprotniki, slovenski in italijanski, so dosledno nedosledni. Naravno je tedaj, da zato, ker se ravna vedno dosledno po svoji nedoslednosti, pridejo logično do nedoslednih sklepov. Oglejmo si jih nekoliko. Italijanski nacionalci so, cel čas volilnega boja pripovedovali, da so italijanski sodrugi izdajice svojega naroda; da so nasprotniki tržaškega italijanskega ljudstva; da so v boju proti Italijanom združeni s slovenskimi narodnjaki, ter da hočejo Trst posloveniti. Komaj se je pa izvedelo, da bodo v IV. mestnem razredu potrebne ožje volitve in da so v treh krajih v ožjih volitvah celo slovenski narodnjaki, so hoteli narediti z nami kompromis ter so sklenili, da bodo pri Sv. Jakobu, kjer so bili z nami v ožji volitvi slov. narodnjaki, glasovali za naše kandidate. Slovenski narodnjaki so zlasti v poslednjih dveh letih pripovedovali s vso vnemo o nas ravno isto, kar so pripovedovali ital. nacionalci o italijanskih sodrugih. Pripovedovali so, da smo mi slovenski socialisti izdajice svojega naroda; da smo največji sovražniki slovenskega delavstva; da smo zvezani s kamoro, da smo rep kamore itd. Pri ožjih volitvah so pa sklenili podpirati naše kandidate proti kandidatom ital. nacionalistične stranke. Slovenski nacionalci so pred volitvami pripovedovali, da v parlamentu niso naredili naši poslanci ničesar. Pri ožjih volitvah v Trstu so pa delali na to, da bi prišlo v mestni svet kolikor mogoče več poslancev, da se bo pomnožila opozicija. Mari ne zato, da tudi tam ne bodo zopet ničesar delali.

Delavci se iz tega lahko nauče sledeče: Ako so slovenski in ital. nacionalci sklenili pri ožjih volitvah podpirati naše kandidate, so storili to obojni iz prepričanja, da nismo nasprotniki ne slovenskega ne italijanskega ljudstva, marveč da smo pravični napram željam in zahtevam onega in drugega naroda. Slovenski narodnjaki so pa zraven tega še dokazali, da cenijo naše zastopstvo v deželni zboru in mestnem svetu, da smo tam naravnost nujno potrebni na korist slovenskega prebivalstva.

Izdajatelj in odgovorni urednik VINKO KERMOLJ
Tiska. TISKARNA MODERNA M. Sisti & Comp.
ulica della Zonta 8.

LIKARICA
JULIJA POLLAK
 TRST
 ulica Sette Fontane štev. 5. I. nad.
 Priporoča se sodrugom.
 = Delo fino in točno. =
 Postrežba na dom.

Nova klobučarnica
GIORGIO DE LUISA

predkratkim otvorjena

v ul. Barriera Vecchia št. 2

Velika zbirka najnovjših klobukov in kap vsakih oblik iz najboljših tovarn.

Cene zelo nizke.

Anton & Toplikar
 kovač v Gor. Vrtojbi
 je odprl lastno prodajalno in popravljalnico
dvokoles
 v Gorenji Vrtojbi
 Kolesa prodaja po prav nizkih cenah!

Delavci! Sodrugi! Somišljeniki!

Naročajte „**Delavski List**“ in širite

1000 ducatov izgotovljenih zarobljenih.

prve vrste

platnenih rjuh brez šiva.

Široke so 150 cm. dolge pa 2 in 25 cm.

Platno čisto izdelano iz najfinejših lanenih niti. Uporabi se lahko za najfinejšo rabo. Zaradi reducirane produkcije prodajam to

po 2 kroni in 80 vin. komad.

Pošlje se po povzetju najmanj 6 komadav.

Cenjenim odjemalcev pa naznanjam da imam na razpolago še približno 4000 metrov najfinejših, dobro ohranjenih

rumburških platnenih odrezkov

brez vsakih napak.

Od 6 do 12 metrov dolge prodajam po 50 vin. meter

» 12 » 18 » » » » 55 » »

Jamčim popolnoma tudi takrat za trajnost in trpežnost.

Dokler imam to v skladu se pošilja samo v zavojih po 5 kg. (približno 40 do 45 metrov) po povzetju.

Pozor. Ako blago ni po volji, vrnem takoj denar. Nakupi se tedaj brez rizike!

S. Stein - Tkalnica platna - Nahod na Češkem.

FRATELLI PAGANI

TRST. Ulica Acquedotto št. 6.

Velika zbirka igrač, okraskov, parfumarij, mila, ovratnikov, zapestnikov,

kravat, i. t. d.

KAROL GERBEC

BRIVEC v ulici delle Acque št. 17.

Enotni mesečni tarif. Šterilna svetilka Long.
 Zbirka parfumarij in mila.

Slovani! Podpirajte edino Slovani!

Slovansko knjigarno in papirnico

Josipa Gorenjca, Trst, ul. Valdirivo 40

KAVARNA UNIONE

= TRST =

Ulica Caserma

= in ulica =

Torre Bianca.

Napitnina je odpravljena.

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij

in časnikov v vseh jezikih.

Skladišče

ameriških mrežic in aparatov za električno in plinovo luč

E. WÖFLER - TRST

ulica delle Acque št. 20.

Knjigoveznica

PIPPAN & BORTUZZO

ul. Valdirivo št. 19. II. nad.

Izdeluje najfinejša in tržna dela po zelo nizki ceni.

Pozor! V novem skladišču vina in likerjev

Blizu kinematografa Eden

ul. Madonnina št. 11, se prodaja različna vina prve vrste in po najnižjih cenah.

Refosk . . po 56 vin. liter

Moskat . . po 72 vin. liter

Istrsko . . po 48 vin. liter

Razen tega ima na razpolago še veliko zbirko belih namiznih in de-zertnih vin, likerjev, i. t. d.

Pošilja franko na dom

Vzorec na okus brezplačno

2000 kron se da onemu, ki bi našel da je moje vino ponarejeno.

= Skladišče vina in likerjev =

TRST, ul. Madonnina št. 11.

Čitajte „**Delavski List**“.

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

= Cene zmerne. =

Shajališče zunanjih sodrugov.

Kmečka delavska gospodarska zadruga

= v Dobravljah na Goriškem =

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
 USTANOVLJENA LETA 1908.

Podpisano se tem potom zahvaljuje dosedanjim vinskim odjemalcem, posebno občenemu konsumnemu društvu v Ljubljani delavskemu konsumu v Idriji, zasebnikom v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča veliko množino svojega še neprodanega vipavskega naravnega vina iz lastnih kleti združenih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji, Šmarji, Rihenberga, Kamnja in bližnjih vasi, vsem svojim dosedanjim in novim odjemalcem po Kranjskem, Primorskem, Štajerskem, Koroškem in drugod.

Pošilja se od 56 litrov naprej po jako zmernih cenah.

ZADRUŽNO VODSTVO.